

Η ΦΥΣΗ Ή Ο ΘΕΟΣ;

*«Κύριε φυλάξαις ἡμᾶς καὶ διατηρήσεις ἡμᾶς»
(Ψαλμ. 11)*

Ἄφορμῇ νά γράψω αὐτό τό μικρό δοκίμο ἔλαβα ἀπό τά λόγια τοῦ ἀρχαίου σκεπτικιστῆ φιλοσόφου, Καρνεάδη, (2ος/3ος αἰώνας). Ὁ Καρνεάδης, πάσχοντας στά γεράματά του ἀπό βασανιστική ἀρρώστια, κατηγορήθηκε ὅτι φοβόταν νά αὐτοκτονήσει. *«Ἡ φύση πού μέ ἔφτιαξε, ἡ φύση θά μέ ἀφανίσει»*, εἶπε. Μοῦ ἔκανε ἐντύπωση ἡ ἄποψή του ὅτι ἡ φύση σχηματίζει τόν ἄνθρωπο.

Σάν ἀπάντηση στά λόγια αὐτά, ἦρθε συνειρμικά στό νοῦ μου ἡ σκέψη, πῶς ἡ φύση σχημάτισε τόν φιλόσοφο Καρνεάδη, καί τόν ἔκανε ἄξιο νά ἰδρῦσει τή Μέση Στοά τῶν Ἀθηνῶν; Ἀλλά ὁ Καρνεάδης καί οἱ σκεπτικιστές, καθὼς ἀμφισβητοῦν τά πάντα, μποροῦν νά ὑποστηρίζουν σήμερα κάτι, καί αὔριο κάτι τό ἐντελῶς τό ἀντίθετο.

Ὁ Καρνεάδης, μιλῶντας ἐνώπιον τοῦ ἀκροατηρίου τῆς Συγκλήτου τῆς Ρώμης γιά τήν ἀπαλλαγὴ τῶν φιλοσόφων Ἀθηνῶν ἀπό κάποιο πρόστιμο 500 ταλάντων, φρόντισε τή μιά μέρα νά ὑποστηρίξει τή δικαιοσύνη καί νά προκαλέσει τόν ἐνθουσιασμό τῶν ἀκροατῶν του καί τήν ἄλλη μέρα νά ἀποδείξει τήν ἀνεπάρκεια τῆς δικαιοσύνης (Θ. Πελεργίνη, *Λεξικό τῆς Φιλοσοφίας*).

Ἀμφισβητῶντας τά πάντα ὁ σκεπτικισμός καί ὁ σύγχρονος μοντερνισμός δέν διστάζουν νά ὑποστηρίζουν τά ἀντίθετα μεταξύ τους. Ἔτσι συμβαίνει ὅταν πολλοὶ ἄνθρωποι λατρεύουν τή φύση (τὴν κτίση) καί ὄχι τὸ Θεό (τὸν κτίσαντα, τὸ Δημιουργό).

Ἡ φιλοσοφία τοῦ κόσμου εἶναι σκέψεις, ἐνῶ ἡ Χριστιανικὴ Διδασκαλία εἶναι τὸ ἱστορικό πρόσωπο τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Γιά τή φιλοσοφία τοῦ κόσμου ὁ Κύριος εἶπε, *«ἀφῆστε τοὺς νεκροὺς νά θάψουν τοὺς νεκροὺς τους»*, ἐννοῶντας ὅτι ἡ θέση τῶν σκέψεων εἶναι ὁ ἐγκέφαλος καί ὄχι ἡ καρδιά.

Τό άπίττιπο όπλο κατά τοῦ Διαβόλου εἶναι ἡ συγκέντρωση τῶν σκέψεων, καλῶν καί κακῶν, ἐκεῖ ὅπου εἶναι ἡ θέση τους, στόν ἐγκέφαλο, ἐνῶ ἡ καρδιά μας εἶναι καθαρή, γιά τόν Χριστό.

Ἡ ὁμορφιά θά μᾶς σώσει μέ τήν ἀδιάλειπτη μνήμη τοῦ Θεοῦ. Ἡ ὁμορφιά στή Χριστιανική Διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἡ ὁμορφιά τῆς ψυχῆς. Ἡ ψυχή ἀπαιτεῖ ἀπό μόνη της αὐτό πού εἶναι οὐσιώδες γι' αὐτήν. Ἀρκετά προσπαθήσαμε μέ τό μυαλό, λέει κάποιος σύγχρονος συγγραφέας, νά δώσουμε καιρό στήν καρδιά νά ὑπάρξει. Ὡς καρδιά ἐννοοῦμε τήν ἐπίγνωση ὅτι ὁ Χριστός κατοικεῖ μέσα μας.

Βλέποντας βαθύτερα τά πράγματα, ὁ ἀγῶνας γιά τήν ἐπιβίωση, ὅταν παραμελεῖται ἡ σωτηρία τῆς ψυχῆς, δέν ἀρκεῖ. Νά ἀναζητήσουμε τίς ἀληθινές ἀξίες, ἀντί τήν προσκόλληση στήν ἐπιφανειακή θεώρηση τῆς ζωῆς.

Οἱ χριστιανοί ὀρθόδοξοι πιστεύουμε στήν Κάθοδο τοῦ Χριστοῦ στόν Ἄδν. Κανένας ἄνθρωπος δέν εἶναι ὑποχρεωμένος νά περάσει ἀπό τόν Ἄδν, ἐκτός ἀπό αὐτούς πού τό θέλουν. Κανένας ἄνθρωπος πού ἔχει σεβασμό τοῦ προσώπου, πού σέβεται τίς ιδιότητες ἐκεῖνες μέ τίς ὁποῖες κοινωνεῖ μέ τούς ἄλλους, δέν βιώνει τίς καταστάσεις τοῦ Ἄδν. Τίς ἐμπειρίες αὐτές ζεῖ αὐτός πού χωρίζεται ἀπό τούς ἄλλους καί δέν μπορεῖ νά δεῖ κανέναν ἐκτός ἀπό τόν ἑαυτό του κι αὐτόν ὡς φόβητρο, πού προσπαθεῖ νά τό ἀποφύγει. Ἄνθρωπος τυφλός ὄχι μόνο γιά τόν κόσμο πού τόν περιβάλλει, ἀλλά ἀκόμα καί γιά τή δική του πραγματικότητα.

Αὐτή εἶναι ἡ μεγάλη ἀδικία εἰς βάρος τοῦ ἀπλοῦ ἀνθρώπου. Κινδυνεύει νά χάσει καί τήν ἔμφυτη σοφία του: τό φόβο τοῦ Θεοῦ. Ποιός θά τόν ὑπερασπιστεῖ στίς δυσκολίες τῆς ζωῆς; Ἡ πληθώρα τῶν πληροφοριῶν ἔχουν ἀντάλλαγμα τήν ψυχική του ἐνότητα καί ἀκεραιότητα.

Ὁ μοντερνισμός, ὡς ἡ φιλοσοφία τῆς ἐποχῆς μας, καταστρέφει τήν ὁμορφιά. Ὅλα τά στοιχεῖα τῆς ὁμορφιάς, ἡ τάξη, ἡ ἁρμονία, ἡ ἀλήθεια, ἡ εἰλικρίνεια, εἶναι στοιχεῖα τῶν πλασμάτων πού δημιούργησε ὁ Θεός γιά τή ζωή τοῦ ἀνθρώπου. «*Στά πράγματα στά ὁποῖα εὐδοκεῖ ὁ Θεός, σ' αὐτά καί ὄλη ἡ κτίσις ὑπηρετεῖ. Σ' αὐτά πού ὁ Θεός ἀποστρέφεται καί ἡ κτίσις ἀντιτάσσεται*» (Ὁσιος Μᾶρκος ὁ Ἀσκητής). «*Τίποτε δέν μπορεῖ νά λάβει ὁ ἄνθρωπος, ἂν δέν τοῦ εἶναι δοσμένο ἀπ' τό Θεό*» (Ἰωάν. 3, 27).

«Ὅταν θέλεις νά λύσεις πράγμα περίπλοκο, ζήτηε περί αὐτοῦ τί ἀρέσει στό Θεό, καί θά βρεῖς τήν ἐπωφελεῖ λύση του» (ὁ αὐτός ὀσιος). «Ἐκεῖνος πού πιστεύει εἰς τόν Ἰησοῦ Χριστό τόν Υἱό τοῦ Θεοῦ, ἔχει αἰώνια ζωή. Καί ἐκεῖνος πού ἀρνεῖται νά πιστέψει στόν Ἰησοῦ Χριστό, τόν Υἱόν τοῦ Θεοῦ, δέν θά δεῖ τή ζωή, ἀλλά ἡ ὀργή τοῦ Θεοῦ μένει πάνω του» (Ἰωάν. 3, 36).

Ἡ σύγχρονη ἀστροφυσική ἐπιστήμη καί φιλοσοφία διατύπωσε τή λεγόμενη «ἀνθρωπική ἀρχή». Κατά τήν ἀρχή αὐτή, τό σύμπαν δημιουργήθηκε γιά τόν ἄνθρωπο. Ὁ ἀστροφυσικός ἐπιστήμων κατανοεῖ γιά ποιό λόγο ὑπάρχει ἡ ὁμορφιά καί τί ἀφύσικο καί διεστραμμένο πράγμα εἶναι ἡ καταστροφή τῆς μορφῆς γιά νά ἐκφράσει τό δαμονικό καί τό θηριῶδες.

Στήν ταινία τοῦ Ὅρσον Ουέλλες «Πολίτης Κεῖν», ἕνα ἀριστούργημα τῆς κινηματογραφικῆς τέχνης, ὁ ἥρωάς της, ὁ πολίτης Κεῖν, ἕνας πάμπλουτος, κατέστρεψε ὁ ἴδιος τήν περιουσία πού δημιούργησε. «*Εἰγώ ἐργάστηκα τήν βρῶσιν τήν ἀπολλυμένην καί πληγώθηκα*» εἶπε γιά τόν ἑαυτό του. «*Ἄν ἐργαζόμεν τήν βρῶσιν τήν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, δέν θά πληγωνόμεν*».

Ὁ Θεός δημιούργησε τίς μορφές γιά τήν ὑγεία τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ἴδια ἡ φύση μᾶς δείχνει τί εἶναι καλό καί ὠφέλιμο καί τί εἶναι κακό καί βλαβερό.

Ἡ ἐπιστήμη εἶναι ἀλήθεια ὅτι χρησιμοποιεῖ γιά τίς ἀνάγκες της τήν ἀνάλυση ἀκόμα καί σέ πράγματα πού δέν ἐπιδέχονται ἀνάλυση καί στατιστική, σέ πράγματα τά ὅποια εἶναι μοναδικά καί δέν προσφέρονται στήν στατιστική μέθοδο, ὅπως εἶναι ἡ ζωή τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ζωή τοῦ ἀνθρώπου δέν μπαίνει στό ἐπιστημονικό πείραμα. Δέν εἶναι οἱ ἄνθρωποι πειραματόζωα.

Παραβλέποντας ὅτι ὑπάρχουν πράγματα, τά ὅποια δέν ἐπιδέχονται τήν ἐπιστημονική ἀνάλυση καί στατιστική, ἀκόμα καί σ' αὐτή τήν ἐξέταση πρέπει νά ὑπάρχει ἕνα εἶδος ἰσορροπίας. Δέν γίνεται νά στηριχθεῖ μόνο στήν ἀνάλυση ἢ μόνο στήν στατιστική ἢ νά υπερβάλλει στό ἕνα ἀπό τά δύο αὐτά στοιχεῖα. Χρειάζεται ἰσορροπία ἡ ὅποια νά στηρίζεται σέ σταθερές ἀρχές, πέρα ἀπό τίς ἐπιστημονικές μεθόδους.

Ἄν καί δέν ὑπάρχουν ἄλλες σταθερές ἀρχές ἐκτός τῆς Διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ, τίς ὁποῖες ἡ ἐπιστήμη δυστυχῶς ἀγνοεῖ. Ἔως ὅτου ὑπάρχει ὁ οὐρανός καί ἡ γῆ, οὔτε ἕνα γιῶτα οὔτε ἕνας τόνος δέν θά ἀλλάξει ἀπ' τή διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ. «*Ἀμὴν γάρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἄν παρέλθῃ ὁ οὐρανός καί ἡ γῆ, ἰῶτα ἐν ἧ μία κεραιά οὐ μί παρέλθῃ ἀπό τοῦ νόμου ἕως ἄν πάντα γένηται*» (Ματθ. 5, 18)

Ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι ἕνα ὑλικό στοιχεῖο γιά νά ἐπιδέχεται ἀνάλυση καί στατιστική. Ἡ ζωή δέν ἐπιδέχεται ἀνάλυση καί στατιστική. Τά ἀνθρώπινα ὄντα εἶναι μοναδικά, ἐκτός ἄν γίνουν ἀνισόρροπα καί στερηθοῦν τή χαρά τῆς ζωῆς, ἄν βγάλουμε ἀπ' τή ζωή μας τήν πίστη καί στηριζόμαστε μόνο στήν ἀνάλυση καί στήν στατιστική!

Ἄν μετρᾶμε καί ζυγίζουμε τή ζωή σάν νά εἶναι ὁ ἄνθρωπος ὀξέα καί ἅλατα, χωρίς τήν πίστη καί τίς ἄλλες ἀρετές, χάνουμε τή χαρά τῆς ζωῆς. Κι ὅταν ἔρθει

ἡ ὥρα μας νά ἀφήσουμε αὐτόν τόν κόσμον, κανεῖς δέν θά εἶναι δίπλα μας, νά μᾶς κρατήσει τρυφερά τό χέρι καί νά μᾶς παρηγορήσει μέ τήν πίστη, ὅτι δέν ὑπάρχει θάνατος καί ὅτι ἡ ζωή εἶναι αἰώνια, ὅταν πιστεύεις στό Χριστό.